

MALTA

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta tat-22 ta' Jannar, 2015

Citazzjoni Numru. 393/2005

**A B sive A B E, mart il-
konvenut, bint il-mejjet D E**

-vs-

C B

Il-Qorti,

Rat iċ-ċitazzjoni ppreżentata mill-attriċi fis-6 ta' Diċembru 2005 li permezz tagħha gie premess:

Illi l-konjuġi B nġhaqdu fiż-żwieġ nhar il-
_____ (*omissis*), u mir-relazzjonijiet intimi ta' bejniethom huma kellhom żewġ itfal, ossia F li twieled nhar il-ħdax (11) ta' Awissu, tal-1976 u llum għandu l-eta' ta' disgħa u

għoxrin (29) sena, u G li twieldet nhar it-tlettax (13) ta' Diċembru tal-1980 u llum għandha l-eta' ta' erbgħa u għoxrin (24) sena.

Illi għaldaqstant f'din il-kawża odjerna ma hemmx hteġa ta' referenza għall-ulied minuri, kwalsiasi manteniment li jista' jkun dovut lejhom jew deċiżjonijiet x'jittiehdu dwar kura u kustodja ta' minorenni, peress illi ż-żewġ itfal tal-konjuġi kontendenti B llum huma t-tnejn maġġorenni.

Illi nhar il-Ġimgħa, hamsa u għoxrin (25) ta' Frar tas-sena 2005, l-attriċi A B kienet talbet lil dina l-Onorabbli Qorti sabiex tawtorizza l-inizjar għall-applikazzjoni tal-firda legali, liema udjenzi effettivament saru u b'riżultat ta' dan kienet inġatret il-Medjatriċi A Delicata.

Illi l-Medjatriċi A Delicata għal raġunijiet legalment fondati talbet li tiġi rikuzata milli tkun il-medjatriċi f'dan il-każ u b'riżultat ta' dan inġaħzel u nħatar minflokha l-Medjatur Godwin Genovese li f'fissa u effettivament mexxa diversi seduti ta' medjazzjoni biss kien ovvju, kif effettivament sar, illi mhux biss il-medjazzjoni ma sehħitx, imma lanqas kien hemm qbil minkejja sforzi kbar da parti ta' A B *sive* A B E l-attriċi biex almenu l-partijiet jaslu għal separazzjoni konsenswali, ossia' firda legali bonarja.

Illi għalhekk il-Medjatur Godwin Genovese wara r-rapport skond il-Liġi li għamel għall-Onorabbli Qorti, ikkonkluda li qbil bejn il-kontendenti partijiet ma kienx hemm la għal separazzjoni bonarja u lanqas biex jirrikonciljaw u kwindi talab lil Qorti, li akkordat, biex tagħti awtorizzazzjoni meħtieġa lill-attriċi halli tkun tista' tipproċedi b'dawn il-proċeduri odjerni.

Illi l-konvenut huwa ħati ta' kull raġuni legalment u fattwalment fondata li temanixxi mill-implikazzjoni tal-artikolu 40, tal-Kodiċi Ċivili, Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta, u fiċ-ċirkostanzi l-attriċi ma kellha ebda triq oħra għajr li tinizja dawn il-proċeduri wara li otteniet id-debita awtorizzazzjoni mill-Qorti kompetenti.

Illi minkejja diversi sforzi konkreti li saru mill-attriċi, il-konvenut dejjem irrifjuta biex tintlaħaq anke separazzjoni bonarja, u għalhekk ukoll ma kien hemm l-ebda triq oħra għajr għall-attriċi li wara li otteniet id-debita awtorizzazzjoni tintavola din il-kawża odjerna.

Illi dan kollu jgħid il-konvenut C B li għandu n-numru tal-karta tal-identita' _____ (*omissis*) u uffiċjalment diġa' huwa penzjonant, għad illi jagħmel ukoll xi xogħol privat imma '*ma jidhirx*', għala dina l-Onorabbli Qorti m'għandhiex tifli, tevalwa, taqta', tiddeċiedi u tordna illi:

- (1) illi ż-żwieġ li seħħ bejn il-kontendenti konjuġi B tkisser irremedjabbilment mingħajr ebda tama ta' rikonċiljazzjoni, a bazi ta' artikolu 40 tal-Kodiċi Ċivili, Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta, b'tort unikament attribwibbli lill-istess konvenut C B li għandu n-numru tal-karta tal-identita' _____ (*omissis*);
- (2) illi l-attriċi A B *sive* A B E li għandha n-numru tal-karta tal-identita' _____ (*omissis*), għandha tkun hielsa illi ma tonorax l-obbligi naxxenti miż-żwieġ għajr dak tal-*vincolo matrimonialis*, fis-sens illi hija ma tkunx aktar obligata li tikkoabita ma żewġha l-konvenut u li tkun hielsa li tgħix il-ħajja privata u kummerċjali tagħha mingħajr ebda forma ta' awtorizzazzjoni, permessi espliciti jew impliċiti, jew xi forma ta' kunsens da parti ta' żewġha l-konvenut, liema implikazzjonijiet legali u fattwali ta' din it-talba għandhom jgħoddu wkoll għall-istess konvenut żewġha;
- (3) illi għandha tiġi xolta l-komunjoni tal-akkwisti eżistenti bejn il-kontendenti konjuġi B li ilhom għal aktar minn tlieta u tletin (33) sena miżżewġin, fis-sens illi fil-parametri tad-dikjarazzjoni ġuramentata tal-attriċi kif mehmuża ma din iċ-ċitazzjoni odjerna u l-provi li jirriżultaw ulterjorment fil-mori ta' din il-kawża, il-komunjoni tal-akkwisti għandha hekk tiġi xolta b'mod illi partikolarment id-dar konjugali li

tinsab f' _____
(omissis) għandha tinbiegħ, u wara li jitnaqqsu l-ispejjeż, u jiġu likwidati l-pretenzjonijiet finanzjarji attriċi, ir-rikavat tagħha dan għandu jinqasam ugwalment bejn il-partijiet kontendenti u kull naħa tistabbilixxi r-residenza separata tagħha min-naħa għall-oħra u viċi versa;

- (4) illi l-attriċi tixtieq a bażi ta' artikolu 62a tal-Kodiċi Civili, Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta, li tirriverti għal kunjom xubitha, ossia l-kunjom tal-familja li huwa E u li hija ma tibqax legalment tuża aktar il-kunjom B, liema proċeduri konnessi mal-bidla ta' dan il-kunjom għandhom jiġu wkoll ordnati lid-Direttur tar-Registru Pubbliku u l-istess attriċi timpenja ruħha li tgħarraf lil awtoritajiet kompetenti bil-bidla tal-kunjom tagħha fid-dawl tas-sentenza li tingħata meta din tgħaddi għall-istadju ta' '*res iudicata*';
- (5) illi l-konsegwenzi sussegwenzjali wara firda legali mogħtija minn sentenza tal-Onorabbli Qorti għandhom japplikaw *in toto* fil-konfront u a vantaġġ tal-istess attriċi fis-sens illi favur l-attriċi għandhom japplikaw l-effetti kollha tal-artikolu 48 tal-Kodiċi Ċivili, Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta fl-intier tiegħu, u l-effetti tal-artikoli li huma konnessi mar-relazzjonijiet personali ta' bejn il-miżżewġin fosthom li jintlefi id-dritt ta' suċċessjoni min-naħa għall-oħra skond artikolu 60 tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta u konsegwenzi legali oħra b'mod illi kull parti mill-kontendenti jkollha l-obbligu li tgħarraf lill-awtoritajiet kompetenti u tiegħu dawk ir-rimedji kollha biex l-istatus ċivili tagħha jiġi regolat skond id-deċiżjoni ta' dina l-Onorabbli Qorti fir-rigward tas-sentenza legali li temanixxi minn dawn il-proċeduri odjerni;
- (6) illi jkunu applikabbli favur l-attriċi l-artikoli 35, 40, 46, 46a, 51 sa l-artikolu 54 tal-Kapitolu 16, l-artikolu 55a, 60 u 62 sub-artikoli 1 u 2, 62a u 66 tal-Kapitolu 16 Kodiċi Ċivili, tal-Liġijiet ta' Malta: dan sa fejn applikabbli kollha favur l-

attriċi minhabba li l-ħtija unika għall-kollass ta' dan iż-żwieġ ta' bejn il-kontendenti huwa unikament attribwibbli lill-konvenut;

- (7) illi l-konvenut għandu jivversa manteniment adegwat lill-attriċi skond il-meżzi kollha tiegħu, iċ-ċirkostanzi aċċettabbli tal-ħajja soċjali tal-kontendenti konjuġi B, inkluż illi l-attriċi għandha tiehu immedjatament nofs il-penzjoni li qiegħed jirċievi żewġha l-konvenut, u kwalsiasi benefikat ieħor legalment permess li jirċievi l-konvenut mingħand l-istat bħala raġel miżżewweġ u allura legalment awtomatikament in-nofs ta' dak jappartjeni lill-istess attriċi odjerna;
- (8) illi fl-eventwalita' tal-kontumaċja tal-istess konvenut, din il-Qorti għandha taħtar kuraturi deputati li lilhom imiss it-turn biex ikunu jistgħu jirrapprezentaw lill-kontumaċja jew lill-assenti konvenut halli dawn il-proċeduri bl-ebda mod ma jiġu stultifikati riżultanti mill-fatt li diversi drabi l-konvenut utilizza tattika dilatorja biex ifixkel lill-attriċi milli tkun tista' tesegwixxi d-drittijiet tagħha legalment sanċiti;
- (9) illi għandhom jingħataw kwalsiasi provvedimenti opportuni li dina l-Onorabbli Qorti jkun jidhrilha xieraq u ġust f'kull stadju ta' dawn il-proċeduri jew proċeduri konsegwenzjali u sussegwezjali partikolarment fid-dawl tat-talbiet attriċi kif hawn suesposti;
- (10) tordna illi l-ispejjeż kollha, ġudizzjarji u extra ġudizzjarji, konnessi ma' dawn il-proċeduri odjerni u oħrajn relatati magħhom, bħal dawk tal-Medjazzjoni u l-ħruġ ta' mandati opportuni, għandhom ikunu kollha attribwibbli lill-konvenut peress li kien tort unikament tal-aħħar li dan iż-żwieġ tkisser irremedjabilment mingħajr ebda tama ta' rikonċiljazzjoni.

Bl-ispejjeż kollha, ġudizzjarji u extra ġudizzjarji kompriżi liema spejjeż għandhom jinkludu kwalsiasi atti ġudizzjarji u x-xogħol konness magħhom extra ġudizzjarju li sar fil-mori ta' dawn il-

proċeduri bħal hruġ tal-mandat ta' sekwestru numru ___/___ fl-ismijiet: "A B E versus C B", u l-proċeduri quddiem l-Onorevoli Mhallel Dr. Tonio Mallia, li bhala Imhallel tal-Għassa kien ippresjeda fil-Qorti Ċivili: Sezzjoni tal-Familja għal rikors ta' revoka nhar il-Ġimgħa, tnejn (2) ta' Diċembru 2005, f'Awla numru 16 f' 12:45 p.m., u proċeduri oħra li saru, qed isiru jew għad jistgħu jsiru fil-mori ta' dawn il-proċeduri: kontra l-konvenut C B li għandu n-numru tal-karta tal-identita' _____ (*omissis*) li minn issa jiġi u jibqa' ngunt in subizzjoni.

B'riżerva ta' kwalsiasi azzjoni ulterjuri spettanti lill-attriċi għal danni kaġunati lilha u li tista' qed issofri, jew għad tista' ssofri, kaġun tal-aġir abbużiv u disrispettuż da parti tal-konvenut żewġha.

Rat in-nota tal-eċċezzjonijiet tal-konvenut C B pprezentata fl-24 ta' Frar 2006 li permezz tagħha ġie eċċepit:

- (1) Illi għalkemm l-eċċipjenti jaqbel li hemm raġunijiet validi fil-liġi li jwasslu għal separazzjoni bejn il-kontendenti, iż-żwieġ in kwistjoni nkiser b'mod irrimedjabbli unikament minhabba tortijiet imputabbli lill-istess attriċi kif ser jiġi ppruvat waqt il-kawża;
- (2) Illi l-eċċipjent ma għandux jiġi kkundannat iħallas alimenti lil martu in vista tal-fatt li l-uniku dħul tiegħu tikkonsisti f'pensjoni ta' invalidita', filwaqt li martu l-attriċi għandha dħul għaliha *tramite* s-servizzi soċjali;
- (3) Illi l-eċċipjent jaqbel li l-assi formanti parti mill-komunjoni tal-akkwisti ta' bejniethom għandhom jiġu likwidati u diviżi ugwalment bejn iż-żewġ kontendenti;
- (4) B'riserva li jiġu prezentati eċċezzjonijiet ulterjuri jekk ikun il-każ.

B'ispejjeż kontra l-attriċi minn issa ngunta għas-subizzjoni.

Rat l-affidavits prezentati;

Rat id-digriet tagħha tat-13 ta' Ottubru 2006 li permezz tiegħu gie nominat l-Avukat Dottor Mark Chetcuti bħala Perit Legali biex jirrelata dwar it-talbiet tal-attriċi u l-eċċezzjonijiet tal-konvenut, u d-digriet sussegwenti tas-27 ta' Awissu 2010 li permezz tiegħu gie sostitwit bl-Avukat Dottor Vincent Galea *stante* li Dr Chetcuti gie elevat għall-Ġudikatura;

Semgħet il-provi dwar talbiet '*pendente lite*';

Rat id-digrieti oħra tagħha fir-rigward tal-manteniment u vertenzi oħra;

Rat il-verbal tas-seduta tal-24 ta' Ottubru 2014 fejn il-kawża thalliet għas-sentenza;

Ikkunsidrat:

Illi kif ġja' ngħad l-attriċi qed titlob is-separazzjoni mingħand żewġha l-konvenut għas-soliti ragunijiet; il-konvenut da parti tiegħu qabel li għandha tigi pronunzjata s-separazzjoni iżda għal ragunijiet imputabbli lill-attriċi. Il-kawża naturalment kienet kontestata sew u l-Qorti setgħet tara li l-partijiet irrispondew lil xulxin dwar l-allegazzjonijiet li għamlu fil-konfront ta' xulxin. Il-Qorti għalhekk se tittratta l-vertenzi f'paragrafi għalihom. Għandu jingħad li fil-provi li ngħabru quddiem il-Perit Legali, f'ċertu mument il-konvenut li kien ġja' pprezenta affidavit u xehed, donnu tilef kull interess fil-kawża u baqax jattendi għas-seduti, u allura l-Qorti awtorizzat lill-istess Perit Legali biex jirrelata fuq il-provi li kienu ġja' ngħabru.

TORT

Illi kif ġja' ngħad il-partijiet iwahhlu f'xulxin għat-tifrik taż-żwieġ; biex il-Qorti tagħti idea ta' x'wassal għat-tifrik taż-żwieġ se tirriassuma l-provi tal-partijiet fil-kawża.

Illi b' digriet datat 19 ta' Lulju, 2012 (fol. 212), il-Qorti ordnat lill-konvenut sabiex ihallas lill-attriċi manteniment ta' €150 fix-xahar, liema ammont kellu jinqata' mill-pensjoni tiegħu u jintbagħat direttament lilha.

Il-fatti kif jirriżultaw mill-provi u dokumenti mressqa mill-partijiet:

Illi l-attriċi maċ-ċitazzjoni promotriċi ressqet dikjarazzjoni ġuramentata u li minn qari tagħha jirriżultaw is-segwenți fatti essenzjali:

- i. Meta ġiet intavolata ċ-ċitazzjoni odjerna, hija kienet ilha diġa' tlieta u tletin sena miżżewġa mal-konvenut;
- ii. Wara sentejn żwieġ beda l-inkwiet. Tgħid li *“huwa kellu karattru aggressiv hafna u allura kollox irid isir kif jgħid hu. Jiena qatt ma stajt ngħid le u allura kollox kont ngħid iva u noqgħod għal kollox”* (fol. 5).
- iii. Li l-konvenut kien juża vjolenza fiżika fuq l-attriċi u fuq uliedhom.
- iv. Li l-attriċi kienet tibża mill-konvenut minħabba l-karattru vjolenti u vendikattiv tiegħu. Issemmi episodju fejn għax iben il-kontendenti kien nesa jitma l-fniek, il-konvenut kien qabad rota – li kien għadu kif xtara iben il-kontendenti minn flus li kien qala' bħala rigal u li kien ilu jfaddalhom – u qasamhielu fi tlett biċċiet.
- v. Li l-attriċi kienet tgħin lill-konvenut fl-għelieqi, fit-trobbija tal-annimali, fil-ħanut li kellhom tal-ħaxix *oltre* li mbagħad tkun trid tagħmel ix-xogħol kollu tad-dar u tiegħu ħsieb it-tfal.
- vi. Rispett lejha ma tantx kien hemm, tkompli tgħid l-attriċi da parti tal-konvenut l-għaliex anke fejn kellu x'jaqsam ir-relazzjonijiet intimi ta' bejniethom huwa kien ikun irid li

ikollhom x'jaqsmu kuljum u l-attriċi tgħid li hi kienet tqum fl-erbgha ta' fil-għodu (4:00 a.m.) u tmur torqod fis-siegha ta' fil-għodu (1:00 am) u allura ma kienx ikollha s-saħħa u l-energija biex tkompli ma' żewgħa. Minkejja li hija kienet turih li ma setgħetx tkompli jew li addiritura li ma tkunx trid, hija kien ikollha tissottometti ruħha.

- vii. L-attriċi tgħid ukoll li żewgħa l-konvenut tradieha ma' diversi nisa, inkluż ma' membri tal-familja tagħha stess. Issemmi li kien hemm okkażjoni fejn il-konvenut “ ... *kien abbuza m'ommi għax kien mar hdejha u neza' għarwien u giegħelha tmissu u strah f'idejha*” (fol. 7). Tgħid ukoll li żewgħa kien jigrri wara oħtha. Tistqarr li l-konvenut kellhu ossessjoni għas-sess għax anke waqt li kien l-isptar kien ikollha x'taqsam miegħu.
- viii. Anke waqt it-tqala, l-konvenut baqa' l-istess u dan fis-sens li meta l-partijiet saru jafu li l-attriċi kienet ħarġet tqila, l-attriċi tgħid li żewgħa beda jakkużaha li t-tarbija ma kienitx tiegħu u li riedha tagħmel abort. L-attriċi ma aċċettatx li tagħmel dak li tgħid li qalilha tagħmel il-konvenut.
- ix. It-tfal, tkompli tgħid l-attriċi, ma kienux jeżistu għall-konvenut.
- x. Minhabba l-inkwiet li kienet għaddejja minnu, speċjalment meta skopriet li żewgħa l-konvenut kien qiegħed jigrri wara oħtha, hija kienet hasbet biex tagħmel suwiċidju. Sussegwentement, fi Frar, 2001 hija kienet marret għand psikjatra.
- xi. Il-ħajja matrimonjali ma kienitx felici lanqas. Tgħid li meta kien jidhol id-dar, kuljum bl-inkwiet. Biex ma tħallix lill-konvenut ikompli sejjer biha, hija kienet tispicċa tgħidlu li kellu raġun u li dak li gara kien tort tagħha. Kien jitfa' l-platti ma' l-art u l-borom bl-ikel ma' l-art b'vendikazzjoni. Kien jaqla' s-sodod bil-gvieret u bil-lożor b'kollox ħalli hija

terga' tieġu x-xogħol. Minhabba dak li kien qiegħed jigrigi fid-dar, l-attriċi bdiet issofri minn dipressjoni.

- xii. Għar-rigward tal-flejjes biex il-familja tgħix, l-attriċi tgħid li “... *hu ma kienx jagħtini flus u jiena kont qed ngħix bil-pensjoni t'ommi*” (fol. 11). Dan meta omm l-attriċi marret tgħix magħhom wara li kien gie nieqes missier l-attriċi. Il-konvenut, tkompli tgħid l-attriċi kien beda jinsisti magħha li huwa ried li anke l-pensjoni ta' ommha jibda jeħodha hu.
- xiii. L-attriċi ssemmi episodju fejn binthom kienet qalet lil missierha li ommha kellha bżonn xi haġa tal-flus u dan sabiex hi tkun tista' tixtri l-ħwejjeg. Huwa qalilha, dejjem skond ma tgħid l-attriċi, li jekk riedet il-ħwejjeg kellha tmur taħdem u meta l-attriċi qaltli li ma setatx tmur taħdem għax kien għad kellha biss 15-il sena, il-konvenut “*spicċa daħal għaliha fil-kamra ta' fuq u tgħidx kemm beda jagħtiha bil-ponn fuq wiċċha*”. Wara kienet ħaditha għand it-tabib tagħha. Fuq il-kwistjoni tal-flus, l-attriċi tgħid li l-konvenut iddeċieda fil-11 ta' Settembru 2004 sabiex ma jibqax jagħtiha flus. Sa sena wara, meta kienet qed tipprepara d-dikjarazzjoni mahlufa tagħha, il-konvenut ma kienx għaddielha sold.
- xiv. B'referenza għall-komunjoni tal-akkwisti, l-attriċi stqarret li hija tixtieq li dak kollu li hemm bejn il-kontendenti jinqasam b'mod ugwali. Fil-komunjoni hemm id-dar matrimonjali u l-garaxx. Hemm ukoll żewġ vetturi, waħda tat-tip Lada Samara u oħra tat-tip KIA. Hemm ukoll għalqa li qegħda f'tar-Ramel u li l-konvenut kien wiret. Din l-għalqa hija mqabbla lill-attriċi.
- xv. It-tifla tal-kontendenti hija affetta minn marda serja (*multiple sclerosis*) u li jeħtieġ il-kura kontinwa ta' xi hadd. L-attriċi tgħid li hi tieġu hsieb lil binthom.

- xvi. L-attriċi tagħlaq l-affidavit tagħha billi tgħid li *“Jiena batejt hafna fiż-żwieġ u hu bata wkoll fix-xogħol, għax hu dejjem hadem u dejjem kien biežel, pero’ rispett ma kellu qatt”* (fol. 15).
- xvii. Li l-attriċi illum għajjiet tgħix il-ħajja li għexet kontinwament tul iż-żwieġ u ma tridx tibqa tgħix aktar mal-konvenut.
- xviii. L-attriċi tgħid ukoll li l-episodji ta’ vjolenza baqgħu għaddejnin bejn il-partijiet bl-aħħar wiehed fis-7 ta’ Marzu 2010 meta *“... żewġi prova jkisser ir-radju tal-kċina u hebb għalija bil-pultruna u beda jħabbatni mal-bank”* (ara depożizzjoni tagħha tat-22 ta’ Marzu 2011).

Illi in kontro-eżami, l-attriċi tgħid li żewġha l-konvenut kien jaħdem hafna u li meta kien jiġi d-dar, kien jiġi fferoċjat. Qalet ukoll li hi lil żewġha l-konvenut kienet tħobbu *“ ... għax kieku ma kontx nissaportih għal 33 sena”*. Qalet li maż-żmien, żewġha beda jgerger fuq il-flus u l-ikel u li hi kienet xebgħet tiġi trattata ta’ skjava. Żiedet tgħid li *“ ... minkejja li neza’ għarwien quddiem ommi u minkejja li huwa qalli li mar ma’ nisa oħra, jien xorta ħfirtlu”*. Għalqet billi qalet li meta żewġha kien safa midrub, hija daret bih u li fil-preżent taqla’ s-somma ta’ €343 fix-xahar.

Illi l-konvenut xehed diversi drabi f’dawn il-proċeduri. Xehed quddiem il-Qorti waqt il-proċeduri tad-diversi rikorsi li ġew ippreżentati u xehed bil-procedura tal-affidavit. Fix-xhieda li ta l-konvenut quddiem il-Qorti fl-1 ta’ Diċembru 2008 huwa qal li ma jafx li bintu kienet marida iżda mbagħad sussegwentement fl-istess xhieda qal li huwa jemmen li hi marida u li kien jeħodha għall-massaġġi kuljum. Minn qari tal-affidavit tal-konvenut jirriżultaw is-segwenti fatti essenzjali:

- i. Huwa żżewweġ lill-attriċi fil-15 ta’ Lulju 1972 u minn dan iż-żwieġ twieldu żewqt it-tfal, u ċjoe’ F u G.

- ii. Fil-bidu taż-żwieġ il-partijiet kellhom relazzjoni tajba. Huwa kien imur ibiegh il-ħaxix u l-attriċi kienet tmur tghinu.
- iii. Id-dar matrimonjali bnewha waqt iż-żwieġ bis-saħħa tax-xogħol tagħhom it-tnejn.
- iv. Kellhom pjuttost relazzjoni tajba u kienu jgħixu ta' familja normali.
- v. Huwa qal li l-problemi bdew xi snin ilu meta martu kienet belgħet bott pilloli u ppruvat tieħu ħajjietha b'idejha. Huwa qal li meta martu giet rilaxxata mill-Isptar, huwa beda jieħu ħsiebha. Huwa jsemmi wkoll okkażjoni fejn hu u martu riedu jagħtu kampjun tad-demmi minħabba xi marda li kellha t-tifla tagħhom u l-attriċi, skond il-konvenut, irrifjutat li tagħmel dan.
- vi. Xi żmien wara, jkompli jgħid il-konvenut, martu reġgħet belgħet bott pilloli ieħor u li wara li reġgħet ħarġet mill-Isptar reġa' beda jieħu ħsiebha. Qal li *“l-mara bdiet tmur mill-ħazin għall-agħar. Kienet dejjem marida pero' jiena kont nieħu paċenzja biha u jiena kont nassistiha u ngħinha”*.
- vii. Għar-rigward tal-introjtu tiegħu, il-konvenut jgħid li huwa jbati minn diżabilita' u jirċievi biss il-benefiċċji soċjali f'dan ir-rigward. B'referenza għat-trobbija tal-fniek, il-konvenut qal li huwa jrabbi l-fniek bħala delizzju u ma jagħmilx negozju minnu.
- viii. Il-konvenut qal li martu l-attriċi kienet diġa' telqet mid-dar sittax (16)-il sena ilu u li mbagħad kienet reġgħet irritornat lura. Qal ukoll li *“... sirt naf reċenti illi hija għandha sensiela ta' qraba li għandhom mard mentali u wkoll kienu żmien l-Isptar Monte Carmeli. Per eżempju ommha kienet tieħu xi pilloli minn Monte Carmeli, oħtha kienet Monte Carmeli, nannitha kienet Monte Carmeli u t-tifla ta' oħtha*

kienet ukoll Monte Carmeli. Jigifieri hemm mard mentali anke mal-mara tiegħi.”

- ix. Huwa qal li martu għandha attitudni hażina hafna u tghajjat hafna u minhabba f'hekk huwa jipprova jzomm ruhu appartat sabiex inaqas il-ġlied. Huwa qal li minkejja li jipprova jzomm il-kwiet, martu dejjem kienet taqlagħlu l-inkwiet. Fil-fatt, jkompli jgħid il-konvenut, hutu ma jmorrux jarawh id-dar għax jibzghu minnha. Huwa qal li martu hija miġġielda mal-ġirien kollha filwaqt li huwa jkellimhom u jgħidilhom “ ... *sabiex jieħdu paċenzja għax il-mara ma tiflaħx*”.
- x. Il-konvenut semma wkoll il-fatt li kien jiġi qassis għandhom u “... *dan l-aħħar meta l-qassis ġie keċċietu għax ma riditx tara sagrament*”.

Illi Father Ugo Cremona xehed fis-seduta tal-1 ta' Diċembru 2011 u qal li huwa eżorċista u li sar jaf lill-konvenut mill-*prayer group* li jmexxi l-istess xhud. Qal li huwa qatt ma ltaqa' ma' l-attriċi u lanqas qatt ma kellimha. Qal li l-konvenut jissuspetta li martu għandha spirtu hażin u dan peress li “... *aktar ma jehodha bil-ħlewwa, jew jibda jitlob, martu aktar tirrabja u għalhekk ħaseb hekk*”.

Illi r-rappreżentant tal-Bank of Valletta p.l.c, Joseph Borg Cardona xehed li kien hemm diversi kontijiet mal-Bank minnu rappreżentat.

Illi r-rappreżentant tad-Direttur tas-Sigurta' Soċjali, George Cremona xehed fil-15 ta' Frar, 2011 u esebixxa d-dokumenti relattivi li minnhom jirriżultaw kemm jipperċepixxu l-partijiet mid-Dipartiment tas-Sigurta' Soċjali skond id-dokumenti,

- i. Il-konvenut jipperċepixxi s-segwent i ammonti:

(a)	National Minimum Invalidity Pension	€118.65
(b)	Supplementary Allowance	€ 4.17

Kopja Informali ta' Sentenza

(c)	Six monthly Bonus	€ 5.20
(d)	<u>Weekly Bonus</u>	<u>€ 3.12</u>
	<u>Total</u>	<u>€131.14</u>

Illi dan l-ammont ta' €131.14, skond id-dokumenti esebiti (Dok. 'GC1') jithallas fil-gimgha u huma l-ammonti li kien jippercepixxi l-konvenut sa Frar 2011.

ii. Ir-rikorrenti tippercepixxi s-segwenti ammonti:

(a)	Social Assistance	€ 92.35
(b)	Supplementary Allowance	€ 4.57
(c)	Six monthly Bonus	€ 5.20
(d)	<u>Weekly Bonus</u>	<u>€ 3.12</u>
	<u>Total</u>	<u>€105.24</u>

Illi dan l-ammont ta' €105.24, skond id-dokumenti esebiti (Dok. 'GC2') jithallas fil-gimgha u huma l-ammonti li kienet tippercepixxi l-attributi sa Frar 2011.

Il-Qorti rat is-sentenzi tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali, u çjoe':

- a) Tal-25 ta' Ottubru 2005 fejn wara li l-konvenut obbliga ruġu li ma jingurjax u ma jheddidx aktar lil martu A B l-proċeduri li kienu nbew kontra l-istess konvenut ġew dikjarati bhala ezawriti.
- b) Tas-16 ta' Ottubru 2006 fejn il-konvenut kien instab hati u ġie kkundannat għal ammenda ta' Lm25 talli fit-3 ta' Lulju 2006 għall-ħabta tas-2:00p.m. ġewwa r-residenza konjugali _____ (*omissis*) hebb għal

martu A B sabiex jingurjaha u talli hedded lill-istess martu bil-kliem.

Illi skond il-verbal datat 13 ta' Ġunju 2012, Dr. Graziella Bezzina għall-attriċi rrilevat li d-Dipartiment tas-Sigurta' Soċjali sosspenda l-ħlas tal-ghajnuna soċjali li kienet qegħda tircievi l-attriċi.

Illi l-Qorti wara li eżaminat sewwa l-atti, u semgħet il-provi ma għandha l-ebda dubju li kien il-konvenut il-kagun li għalih tfarrak iż-żwieġ. Għalhekk f'dan l-aspett il-konkuzjoni tal-Perit Legali taqbel mal-impressjoni li ħadet il-Qorti meta l-partijiet xehdu quddiemha meta trattat wiehed mir-rikorsi tal-attriċi. Illi l-Qorti m'għandha l-ebda dubju li l-konvenut kien ħati ta' sevizzi, minacċi u nġurji gravi, u dwar dan tirreferi għall-konklużjonijiet tal-Perit Legali a fol. 334 u 335 tant li qed taddottahom u tagħmilhom tagħha.

Illi għalhekk hija se taddossa lill-konvenut bit-tort għat-tifrik taż-żwieġ.

Illi stabbilit dan ma hemmx lok li l-Qorti tinvestiga r-raġunijiet l-oħra li jwasslu għas-separazzjoni.

KURA U KUSTODJA TAL-MINURI

Illi wlied il-partijiet kienu ġja' magġorenni meta bdiet il-kawża u allura ma hemmx kwistjonijiet legali fir-rigward.

MANTENIMENT

Illi l-Qorti ġja' akkordat manteniment ta' €150 fix-xahar għall-attriċi permezz ta' digriet tad-19 ta' Lulju 2012, u ma hemmx dubju li in konsiderazzjoni tal-introjtu tal-partijiet dan għandu jitkompli; anzi wara li eżaminat sewwa d-dhul tal-konvenut il-Qorti jidhrilha li l-manteniment għandu jkun awmentat għal €200 fix-xahar. Sfortunatament bint il-partijiet G hija afflitta minn marda serja, iżda kif inhuma ċ-ċirkostanzi legali l-Qorti ma tistax tordna l-ħlas ta' manteniment għaliha f'din il-kawża, għalkemm il-

konvenut għandu jifhem li huwa obligat illi jħares il-bzonnijiet tagħha wkoll.

LIKWIDAZZJONI TAL-KOMUNJONI TAL-AKKWISTI

Illi kwantu għall-**immobbli** kif jirrizulta mill-atti, il-partijiet jippossjedu biss id-dar matrimonjali bil-garaxx magħha. Dawn għandhom jinbiegħu u r-rikavat jinqasam, iżda l-Qorti se teżercita d-diskrezzjoni tagħha u tawtorizza lill-attributi tabita fl-istess fond għal sentejn mid-data tas-sentenza ad esklużjoni tal-konvenut, biex ikollha ċ-ċans tistabilixxi ċerta trankwillita' li għandha bżonn fiċ-ċirkostanzi diffiċli tagħha. Hemm ukoll għalqa li pero' jirrizulta li hija parafernali tal-konvenut.

Illi ma ġewx valutati l-oġġetti mobbli fid-dar u allura l Qorti ukoll se tordna l-bejgħ tagħhom bl-istess mod, u dan wara li ssir il-valutazzjoni tagħhom skond il-liġi.

Illi rigward mobbli oħra, hemm kontijiet bankarji li naturalment għandhom jinqasmu ndaq, kif l-istess għandhom jinqasmu l-flus depożitati l-Qorti in segwitu għal mandat ta' sekwestru fil-konfront tal-konvenut.

Artikolu 48 tal-Kap. 16

Illi l-Qorti fuq l-iskorta ta' dak li ntqal jidhrilha li hemm l-estremi biex tapplika l-effetti tal-artikolu 48.

Illi l-manteniment huwa wieħed mid-drittijiet li jintilef jekk il-parti li jkollha dritt għalih tkun hatja ta' adulterju jew abbandun tad dar; infatti l-artikolu 48 jgħid illi:

48. (1) Il-parti, ir-raġel jew il-mara, illi tkun il-ħtija tal-firda għal waħda mir-raġunijiet imsemmijin fl-artikoli 38 u 41 tiflef

(a) il-jeddijiet imsemmijin fl-artikoli 631, 633, 825, 826 u 827;

- (b) *dak kollu li tkun kisbet mill-parti l-oħra b'donazzjoni bi ħsieb taż-żwieġ, jew waqt iż-żwieġ, jew taħt titolu ieħor gratuwitu;*
- (ċ) *kull jedd ta' parti miż-żwieġ għan-nofs tal-akkwisti illi jkunu saru l-aktar bil-ħidma tal-parti l-oħra wara data stabbilita mill-Qorti bħala d-data meta l-parti għandha tkun kunsidrata li minnha tkun ħatja tal-firda. Għall-finijiet ta' dan il-paragrafu biex jiġi determinat jekk akkwist ikunx sar l-aktar bil-ħidma ta' waħda mill-partijiet fiż-żwieġ, għandhom jitqiesu l-kontributi b'kull mod taż-żewġ partijiet skont l-artikolu 3;*
- (d) *il-jedd li ġġieghel lill-parti l-oħra, f'kull każ, li tagħtiha l-manteniment bis-saħħa tal-obbligu li jitnissel miż-żwieġ.*

Illi l-**artikolu 51** imbagħad jagħti lill-Qorti d-diskrezzjoni li tapplika dan l-artikolu f'każ li s-separazzjoni tingħata minħabba raġuni msemmija fl-artikolu 40 (eċċessi, theddid, sevizzi u ngurji gravi). L-artikoli 38 u 41 imsemmija f'dan l-artikolu 48 kif ġja' ntqal, jsemmu adulterju u abbandun rispettivament. L-artikolu 40 imbagħad kif ingħad jirreferi għall-addebiti l-oħra ġja' msemmija li jwasslu għas-separazzjoni.

Illi ma hemmx dubju għall-Qorti in vista tal-premess li l-konvenut għandu jbati l-konsegwenzi tal-aġir tiegħu, u allura fir-rigward tiegħu għandu jiġi applikat l-artikolu 48.

DEĊIŻJONI

Għaldaqstant il-Qorti tiddeċiedi l-kawża billi fir-rigward tat-talba tal-attriċi:

- 1. Tiddikjara li ż-żwieġ bejn il-partijiet tfarrak b'tort tal-konvenut għar-raġunijiet ġja' msemmija;**

2. **Tilqa' t-tieni talba attriċi;**
3. **Fir-rigward tal-tielet talba, tordna x-xoljiment u likwidazzjoni tal-komunjoni tal-akkwisti billi tordna l-bejgh tal-fond _____ (omissis) bil-garaxx miegħu, wara li ssir id-debita stima mill-A.I.C. Darren Sciberras (li qed jiġi nominat għal dan l-iskop), u r-rikavat jinqasam bejn il-partijiet f'ishma ndaqs, iżda l-attriċi jkollha dritt tibqa' tghix fid-dar għal sentejn mil-lum ad esklużjoni tal-konvenut. Il-hlas tal-ilma u tal-elettriku tal-ambjenti fil-frattemp għandhom jinqasmu wkoll; il-Qorti tassenja lill-konvenut il-vettura Kia, u lill-attriċi il-vettura Lada Samara. Peress li l-għalqa msemmija fl-atti hija proprjeta' parafernali tal-konvenut, qed tigi assenjata lilu. Il-kontijiet kollha bankarji f'isem il-partijiet konguntivament jew wahedhom, *bonds* u nvestimenti ohra kollha f'Malta fl-istess ismijiet kif ukoll flejjes u effetti ohra depożitati taht l-Awtorita' tal-Qorti għandhom jinqasmu f'shem ugwali bejn il-partijiet. Il-Qorti tordna li l-beni mobbli fid-dar konjugali jiġu stmati minn Joseph Ciliberti (li qed jiġi nominat proprju għal dan l-iskop), u wara dawn għandhom jinqasmu bis-sortegġ billi kull parti tiehu nofs il-valur, u jekk ikun hemm lok tithallas ekwiparazzjoni; *occorrendo* tahtar lin-Nutar Dottor Jeanette Laferla Saliba biex tippublika l-att relattiv, u lill-Avukat Dottor Lydia Abela b'hala kuratur tal-eventwali kontumaci, biż-żewg nomini jkun a spejjeż tal-partijiet fi kwoti ugwali.**
4. **Tilqa' r-raba' talba;**
5. **Tilqa' l-hames talba;**
6. **Tilqa' s-sitt talba;**
7. **Tordna lill-konvenut ihallas manteniment bir-rata ta' €200 fix-xahar lill-attriċi b'effett mill-1 ta' Frar 2015;**

jibqa' dovut l-ammont ordnat b'effett tad-digriet tad-19 ta' Lulju 2012 sa dakinhar;

- 8. Tastjeni milli tiehu konjizzjoni ulterjuri tat-talbiet l-ohra billi ġja' pprovdiet dwarhom.**

L-ispejjeż tal-kawża (*eccetto* dawk tan-nomini hawn fuq imsemmija li dwarhom ġja' ġie provdut) ghandhom jithallsu kollha mill-konvenut.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----